

1 Veljavni pravni viri

1.1 Nacionalni predpisi

Mednarodno zasebno pravo je zdaj večinoma urejeno z zakonodajo EU. Švedska nacionalna pravila na tem področju so določena z zakonodajo in sodno prakso. Z zakonodajo so večinoma uveljavljene mednarodne konvencije, katerih pogodbenica je Švedska. Spodaj je navedena glavna zakonodaja na tem področju.

Zakonska zveza in otroci

- Člena 4 in 6 poglavja 3 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom (*lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap*) (v nadaljnjem besedilu: *IÄL*);
- členi 9, 12 in 13 odloka (1931:429) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo, posvojitvijo in skrbništvom (*förordningen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap*) (v nadaljnjem besedilu: *NÄF*);
- člen 3 zakona (2018:1289) o posvojitvi v čezmejnih položajih (*lagen om adoption i internationella situationer*);
- členi 2, 3, 3a, 5, 5a, 6 in 6a zakona (1985:367) o mednarodnih vprašanih očetovstva (*lagen om internationella faderskapsfrågor*) (v nadaljnjem besedilu: *IFL*);
- Uredba Sveta (EU) 2016/1103 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema;
- Uredba Sveta (EU) 2016/1104 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženjskopravnih posledic registriranih partnerskih skupnosti;
- zakon (2019:234) o premoženjskih razmerjih med zakoncema ali zunajzakonskima partnerjema v čezmejnih položajih (*lagen om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer*);
- člen 1 zakona (2012:318) o Haaški konvenciji iz leta 1996 (*lagen om 1996 års Haagkonvention*) ter členi 15 do 22 Konvencije o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju, uveljavljanju in sodelovanju glede starševske odgovornosti in ukrepov za varstvo otrok, sklenjene 19. oktobra 1996 v Haagu (v nadaljnjem besedilu: *Haaška konvencija iz leta 1996*);
- člen 15 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: *uredba o preživninskih obveznostih*) in Haaški protokol iz leta 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti.

Dedovanje

- Členi 20 do 38 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju.

Pogodbe in kupoprodaja

- Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (v nadaljnjem besedilu: *uredba Rim I*);
- členi 79 do 87 zakona o menicah (*växellagen*) (1932:130);
- členi 58 do 65 zakona o čekih (*checklagen*) (1932:131);
- zakon (1964:528) o pravu, ki se uporablja za prodajo blaga (*lagen om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker*) (v nadaljnjem besedilu: *IKL*);
- členi 25a, 31a in 42a zakona (1976:580) o soodločanju delavcev (*lagen om medbestämmande i arbetslivet*) (v nadaljnjem besedilu: *MBL*);
- zakon (1993:645) o pravu, ki se uporablja za nekatere zavarovalne pogodbe (*lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal*);
- člen 4 poglavja 13 in člen 2 poglavja 14 pomorskega zakonika (*sjölagen*) (1994:1009);
- člen 14 zakona o potrošniških pogodbah (1994:1512) (*lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden*);
- člen 4 poglavja 1 zakona (2011:914) o varstvu potrošnikov pri pogodbah o časovnem zakupu nastanitvenih objektov ali dolgoročnih počitniških proizvodih (*lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt*);
- člen 14 poglavja 3 zakona (2005:59) o pogodbah, sklenjenih na daljavo, in pogodbah, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (*lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*);
- člen 48 zakona o prodaji potrošniškega blaga (*konsumtöklagen*) (1990:932).

Nadomestilo škode

- Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (v nadaljnjem besedilu: *uredba Rim II*);
- členi 8, 14 in 38 zakona o škodi v cestnem prometu (*trafikskadelagen*) (1975:1410);
- člen 1 zakona (1972:114) o Konvenciji z dne 9. februarja 1972 med Švedsko in Norveško o paši severnih jelenov (*lagen med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning*);
- člen 1 zakona (1974:268) o Konvenciji o varstvu okolja z dne 19. februarja 1974 med Dansko, Finsko, Norveško in Švedsko (*lagen med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige*).

Insolventno pravo

- Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: *uredba o insolventnosti iz leta 2015*);
- členi 1, 3 in 5 do 8 zakona (1934:67) o določitvi pravil o insolventnosti v zvezi s premoženjem na Danskem, Finskem, Islandiji ali Norveškem (*lag med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge*);
- členi 1, 4 do 9 in 13 zakona (1934:68) o učinkih insolventnosti na Danskem, Finskem, Islandiji ali Norveškem (*lag om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge*);

- člani 1, 3 do 8 in 12 zakona (1981:6) o insolventnosti v zvezi s premoženjem v drugi nordijski državi (*lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land*);
- člani 1, 4 do 9, 13 in 14 zakona (1981:7) o učinkih insolventnosti v drugi nordijski državi (*lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land*).

1.2 Večstranske mednarodne konvencije

Švedska je pogodbenica naslednjih večstranskih mednarodnih konvencij, ki določajo pravila o določitvi prava, ki se uporablja. Ker ima Švedska do mednarodnih pogodb dualističen pristop, so bile te večstranske konvencije prenesene tudi v švedsko nacionalno pravo. Glej zgoraj.

Društvo narodov

- Konvencija iz leta 1930 o določitvi nekaterih kolizijskih predpisov v zvezi z menicami in zadolžnicami;
- Konvencija iz leta 1931 o določitvi nekaterih kolizijskih predpisov v zvezi s čeki.

Haaška konferenca o mednarodnem zasebnem pravu

- Konvencija iz leta 1955 o pravu, ki se uporablja za mednarodno prodajo blaga;
- Konvencija iz leta 1961 o koliziji zakonov glede oblike oporočnih razpolaganj;
- Konvencija iz leta 1996 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju, uveljavljanju in sodelovanju glede starševske odgovornosti in ukrepov za varstvo otrok;
- Haaški protokol iz leta 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti.

Evropska unija

- Konvencija iz leta 1980 o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih (*uredba Rim I nadomešča navedeno konvencijo glede pogodb, sklenjenih po 17. decembru 2009*).

Nordijske konvencije

- Konvencija iz leta 1931 med Dansko, Finsko, Islandijo, Norveško in Švedsko o določitvi pravil mednarodnega zasebnega prava o zakonski zvezi, posvojitvi in skrbništvu (nazadnje spremenjena s konvencijo iz leta 2006);
- Konvencija iz leta 1933 med Švedsko, Dansko, Finsko, Islandijo in Norveško o insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: *nordijska konvencija o insolventnosti*);
- Konvencija iz leta 1934 med Dansko, Finsko, Islandijo, Norveško in Švedsko o dedovanju, oporokah in upravljanju zapuščine (nazadnje spremenjena s konvencijo iz leta 2012);
- Konvencija iz leta 1974 o varstvu okolja med Dansko, Finsko, Norveško in Švedsko.

1.3 Glavne dvostranske konvencije

Konvencija iz leta 1972 med Švedsko in Norveško o paši severnih jelenov (*1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning*).

2 Izvajanje kolizijskih pravil

2.1 Obveznost sodnika, da uporabi kolizijska pravila na lastno pobudo

Na splošno mora sodišče v primeru spora z mednarodno razsežnostjo po uradni dolžnosti obravnavati vprašanje prava, ki se uporablja. Več pravil švedskega mednarodnega zasebnega prava določa, da je treba spoštovati izbiro prava pogodbenih strank za zadeve, povezane s pogodbo. Kadar je spor mogoče rešiti zunajsodno, se lahko stranki dogovorita o pravu, ki se uporablja, tudi ko spor obravnava sodišče. Kadar se zadeva nanaša na pravno razmerje, v zvezi s katerim je po švedskem nacionalnem pravu dovoljena poravnava, mora soglasno izjavo o uporabi švedskega prava odobriti sodišče, če obstaja povezava s Švedsko (glej novi pravni arhiv (NJA) 2017, str. 168).

2.2 Zavračanje

Na splošno švedsko mednarodno zasebno pravo ne sprejema doktrine zavračanja. Obstaja pa izjema v členu 79(2) zakona o menicah in členu 58(2) zakona o čekih glede sposobnosti tujih državljanov za sklepanje poslov, ki vključujejo menice ali čeke. Razlog za to je, da te določbe temeljijo na mednarodnih konvencijah. Drugo izjemo vsebuje člen 9(2) zakona (1981:7) o učinkih insolventnosti v drugi nordijski državi. Zavračanje v primeru formalne veljavnosti zakonske zveze je priznано v členu 1(7) poglavja 1 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom.

2.3 Sprememba navezne okoliščine

Splošnih pravil o učinku spremembe navezne okoliščine ni. Uredbi Evropske unije o premoženjskih razmerjih med zakoncema in registriranima partnerjema na primer temeljita na načelu nespremenljivosti. To pomeni, da se pravo, ki se uporablja in je bilo določeno za navezno okoliščino, ki je obstajala ob sklenitvi zakonske zveze ali registraciji partnerske skupnosti, spremeni samo izjemoma in na podlagi zahtevka pod nekaterimi pogoji, določenimi v ustrezni uredbi Evropske unije.

Načelo spremljivosti se po drugi strani uporablja za premoženjska razmerja med zakoncema v nordijskem okviru. To pomeni, da se, če zakonca nista sklenila dogovora o izbiri prava, ki se uporablja, in če sta imela pozneje oba stalno prebivališče v drugi nordijski državi in sta tam prebivala vsaj dve leti, uporablja pravo navedene države. Če pa sta oba zakonca že prej med zakonsko zvezo imela stalno prebivališče v navedeni državi ali če sta zakonca državljanata navedene države, se pravo navedene države uporablja od trenutka, ko sta tam pridobila stalno prebivališče. Podobno načelo se uporablja za zunajzakonsko skupnost. (Glej člen 9 poglavja 3 in člen 6 poglavja 5 zakona (2019:234) o premoženjskih razmerjih med zakoncema ali zunajzakonskima partnerjema v čezmejnih položajih.)

2.4 Izjeme od običajne uporabe kolizijskih pravil

Splošno pravilo švedskega mednarodnega zasebnega prava je, da se določba tujega prava ne sme uporabiti, če bi bila njena uporaba očitno neskladna s temeljno podlago pravnega sistema na Švedskem. Podobne določbe je mogoče najti tudi v številnih predpisih s področja mednarodnega zasebnega prava, vendar to ne pomeni, da mora omejitev na podlagi javnega reda temeljiti na zakonodaji. Le v zelo malo sodbah je bilo odločeno, da se tuje pravo ne more uporabiti iz razloga javnega reda.

Običajno o tem, katera pravila švedskega prava so mednarodno zavezujoča, odloča sodišče.

2.5 Dokazovanje tujega prava

Če sodišče ugotovi, da je treba uporabiti tuje pravo, vendar ne pozna njegove vsebine, ima na voljo dve možnosti. Lahko bodisi samo razišče zadevo bodisi zaprosi stranko, naj predloži potrebne informacije. Izbrana možnost je odvisna od tega, katera pot je hitrejša. Če sodišče samo razišče zadevo, lahko za pomoč zaprosi ministrstvo za pravosodje. Na splošno bi moralo sodišče imeti dejavnejšo vlogo v sporih, ki jih ni mogoče reševati zunajsodno, medtem ko lahko v sporih, v katerih je mogoče doseči zunajsodno poravnavo, poizvedovanje večinoma prepusti strankama.

3 Kolizijska pravila

3.1 Pogodbene obveznosti in pravni akti

Švedska je pogodbenica Rimske konvencije o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih iz leta 1980. Na nekaterih področjih obstajajo ločena pravila v zvezi z izbiro prava. Uredba Rim I je nadomestila Konvencijo glede pogodb, sklenjenih 17. decembra 2009 ali po tem datumu.

Pogodbe o **prodaji blaga** ureja zakon (1964:528) o pravu, ki se uporablja za prodajo blaga, s katerim je bila v švedsko pravo prenesena Haaška konvencija iz leta 1955 o pravu, ki se uporablja za mednarodno prodajo blaga. Navedeni zakon ima prednost pred pravili iz uredbe Rim I. Ne zajema pa potrošniških

pogodb. V členu 3 zakona je določeno, da lahko kupec in prodajalec sporazumno določita pravo, ki se uporablja. V členu 4 je določeno, da se, če stranki nista izbrali prava, ki se uporablja, uporablja pravo države, v kateri ima prodajalec stalno prebivališče. To pravilo ima izjeme, in sicer če je prodajalec naročil sprejel v državi, kjer ima kupec stalno prebivališče, in v primerih nakupov na borzi ali dražbi.

Obstaja še ena izjema od pravil uredbe Rim I glede nekaterih **potrošniških pogodb**. Posebna pravila, katerih cilj je varstvo potrošnikov pred določbami o izbiri prava, so v členu 48 zakona o prodaji potrošniškega blaga (1990:932), členu 14 zakona o potrošniških pogodbah (1994:1512), členu 4 poglavja 1 zakona (2011:914) o varstvu potrošnikov pri pogodbah o časovnem zakupu nastanitvenih objektov ali dolgoročnih počitniških proizvodih ter členu 14 poglavja 3 zakona (2005:59) o pogodbah, sklenjenih na daljavo, in pogodbah, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov. V skladu z navedenimi določbami je treba v nekaterih okoliščinah uporabiti pravo države članice EGP, če potrošniku zagotavlja boljše varstvo.

Členi 79 do 87 zakona o menicah (1932:130) in členi 58 do 65 zakona o čekih (1932:131) vsebujejo posebna pravila glede **menic in čekov**. Temeljijo na Ženevski konvenciji iz leta 1930 o določitvi nekaterih kolizijskih predpisov v zvezi z menicami in zadolžnicami in Ženevski konvenciji iz leta 1931 o določitvi nekaterih kolizijskih predpisov v zvezi s čeki.

Nekatere zavarovalne pogodbe o **škodnem zavarovanju** ureja zakon (1993:645) o pravu, ki se uporablja za nekatere zavarovalne pogodbe.

3.2 Nepogodbene obveznosti

Vprašanje glede prava, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti, ureja uredba Rim II.

3.3 Osebn status, vidiki v zvezi s civilnim statusom (ime, sedež ali stalno prebivališče, sposobnost)

Tradicionalno je v švedskem mednarodnem zasebnem pravu za določanje osebnega statusa odločilna navezna okoliščina državljanstvo. Zdaj obstaja toliko primerov, v katerih je stalno prebivališče kot glavna navezna okoliščina nadomestilo državljanstvo, da morda ni več mogoče govoriti o eni glavni navezni okoliščini glede osebnega statusa. V švedskem mednarodnem zasebnem pravu se osebni status večinoma razume tako, da se nanaša na posameznikovo pravno in poslovno sposobnost ter ime.

V skladu s členom 1 poglavja 1 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom se **sposobnost za sklenitev zakonske zveze** pred švedskim organom načeloma ugotovi v skladu s švedskim pravom, če je katera koli od strank švedski državljan ali ima na Švedskem stalno prebivališče. Podobna pravila veljajo v nordijskem okviru v skladu s členom 1 odloka (1931:429) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo, posvojitvijo in skrbništvom.

Poglavji 4 in 5 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom ter členi 14 do 21a odloka (1931:429) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo, posvojitvijo in skrbništvom vsebujejo posebna pravila o **skrbništvu**.

Vprašanje prava, ki se uporablja za **poslovno sposobnost**, je delno urejeno s členom 13 uredbe Rim I. Sposobnost sklepanja poslov, ki vključujejo menice ali čeke, urejajo posebna pravila iz člena 79 zakona o menicah in člena 58 zakona o čekih.

Člen 3 poglavja 11 zakonika o sodnem postopku (*rättegångsbalken*) vsebuje posebno pravilo o **aktivni in pasivni legitimaciji**, ki določa, da je tujec, ki ne more biti stranka v sodnih postopkih v svoji domači državi, to lahko na Švedskem, če ima tako sposobnost po švedskem pravu.

Po švedskem mednarodnem zasebnem pravu se **vprašanja glede imena** presoja po pravu osebnega statusa osebe. To na primer pomeni, da če en zakonec prevzame ime drugega, se to ne presoja kot vprašanje pravnih učinkov sklenitve zakonske zveze v osebni sferi. V skladu s členom 31 zakona (2016:1013) o osebnih imenih (*lagen om personnamn*) se zakon ne uporablja za švedske državljanke, ki imajo stalno prebivališče na Danskem, Norveškem ali Finskem. *A contrario* pa je mogoče sklepati, da se uporablja za švedske državljanke drugod. V skladu s členom 32 se lahko zakon uporablja tudi za tuje državljanke, ki imajo stalno prebivališče na Švedskem.

3.4 Določitev razmerij med starši in otroki, vključno s posvojitvijo

Švedsko materialno pravo ne razlikuje med **zakonskimi otroki in otroki, rojenimi zunaj zakonske zveze**, švedsko mednarodno zasebno pravo pa nima posebnih kolizijskih pravil za določitev, ali naj se šteje, da je bil otrok rojen v zakonski zvezi ali zunaj nje, oziroma ali je mogoče otroka, rojenega zunaj zakonske zveze, pozakoniti.

Glede prava, ki se uporablja za določitev **očetovstva**, obstajajo različna pravila glede domneve očetovstva in glede sodne ugotovitve očetovstva. Domnevo očetovstva ureja člen 2 zakona (1985:367) o mednarodnih vprašanih očetovstva. V skladu z navedeno določbo se moški, ki je ali je bil v zakonski zvezi z otrokovo materjo, šteje za otrokovega očeta, če tako posledico določa pravo države, v kateri je otrok ob rojstvu pridobil stalno prebivališče, ali, če navedeno pravo nikogar ne šteje za očeta, če tako posledico določa pravo države, katere državljanstvo je otrok pridobil ob rojstvu. Če pa je otrok ob rojstvu pridobil stalno prebivališče na Švedskem, se vprašanje vedno rešuje v skladu s švedskim pravom. Če je treba očetovstvo ugotoviti sodno, sodišče običajno uporabi pravo države, v kateri je imel otrok stalno prebivališče ob izdaji sodbe na prvi stopnji.

V skladu s členom 3 zakona (2018:1289) o **posvojitvi** v čezmejnih položajih mora švedsko sodišče, ki presoja prošnjo za posvojitve, uporabiti švedsko pravo. Tuja odločba o posvojitvi, ki je veljavna na Švedskem, ima enak pravni učinek kot švedska odločba o posvojitvi.

Vprašanje prava, ki se uporablja za **preživljanje otrok**, ureja Haaški protokol iz leta 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti. Splošno pravilo je, da obveznost preživljanja ureja pravo države, v kateri ima otrok stalno prebivališče. Če otrok ne more pridobiti preživnine od preživninskega zavezanca po navedenem pravu, je treba uporabiti pravo države, v kateri je sodišče. Če otrok ne more pridobiti preživnine od preživninskega zavezanca po nobenem od navedenih prav in sta obe stranki državljanke iste države, je treba uporabiti pravo navedene države.

3.5 Zakonska zveza, zunajzakonska skupnost, partnerstvo, razveza zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti, preživninske obveznosti

Glede **sposobnosti za sklenitev zakonske zveze** glej točko 3.3 zgoraj. Splošno pravilo je, da je zakonska zveza **formalno veljavna**, če je veljavna v državi, v kateri je bila sklenjena; glej člen 7 poglavja 1 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom. **Pravne učinke zakonske zveze je mogoče razdeliti v dve glavni kategoriji, in sicer na učinke v osebni sferi in učinke, ki se nanašajo na premoženje zakoncev (glej točko 3.6 v nadaljevanju).** Glavni pravni učinek zakonske zveze v osebnem smislu je, da imata zakonca vzajemno obveznost preživljati drug drugega. **Po švedskem mednarodnem zasebnem pravu se vprašanja v zvezi s pravico zakoncev do dedovanja, prevzemom imena drugega zakonca ali obveznostjo preživljanja zakončevih otrok ne štejejo za pravne učinke zakonske zveze, pravo, ki se uporablja, pa se določi na podlagi kolizijskih pravil, ki urejajo dedovanje, osebna imena itd.**

Vprašanje prava, ki se uporablja za **preživljanje zakonca**, je urejeno v Haaškem protokolu iz leta 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti. Splošno pravilo je, da preživninske obveznosti ureja pravo države, v kateri ima stalno prebivališče preživninski zavezanec. Če kateri koli od zakoncev ugovarja uporabi navedenega prava in je zakonska zveza tesneje povezana s pravom druge države (zlasti s pravom države, v kateri sta imela zadnje skupno stalno prebivališče), je treba uporabiti pravo navedene druge države.

V zvezi z **razvezo zakonske zveze** je v členu 4(1) poglavja 3 zakona (1904:26, str. 1) o nekaterih mednarodnih pravnih razmerjih v zvezi z zakonsko zvezo in skrbništvom določeno, da morajo švedska sodišča uporabiti švedsko pravo. V členu 4(2) je določena izjema, če sta oba zakonca tuja državljanke in nobeden od njiju že vsaj eno leto nima stalnega prebivališča na Švedskem.

Švedsko materialno pravo ne vključuje pravnih institutov **prenehanja življenjske skupnosti** ali **razveljavitve zakonske zveze**. Pravila o razdelitvi premoženja po prenehanju življenjske skupnosti so določena v členu 6 poglavja 2 in členu 13 poglavja 3 zakona (2019:234) o premoženjskih razmerjih med zakoncema ali zunajzakonskima partnerja v čezmejnih položajih.

3.6 Premoženska razmerja med zakoncema

Vprašanja v zvezi s pravom, ki se uporablja za premoženska razmerja med zakoncema, so urejena s poglavjem III Uredbe Sveta (EU) 2016/1103 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženskih razmerij med zakoncema. Za registrirane partnerje so podobna pravila v poglavju III Uredbe Sveta (EU) 2016/1104 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premožensko-pravnih posledic registriranih partnerskih skupnosti. Poglavje 2 zakona (2019:234) o premoženskih razmerjih med zakoncema ali zunajzakonskima partnerjema v čezmejnih položajih vsebuje določbe, ki dopolnjujejo uredbi Evropske unije (glej med drugim člena 4 in 5 poglavja 2). Poglavje 3 zakona (2019:234) o premoženskih razmerjih med zakoncema ali zunajzakonskima partnerjema v čezmejnih položajih vsebuje posebne določbe o pravu, ki se uporablja za premoženska razmerja med zakoncema v nordijskem okviru (glej med drugim člene 8 do 11 poglavja 3).

3.7 Oporoke in dedovanje

Vprašanje izbire prava za oporoke in dedovanja ureja Uredba (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju. Kolizijska pravila iz navedene uredbe se uporabljajo ne glede na to, ali obstaja mednarodna povezava z državo članico ali katero koli drugo državo. Vendar pa člen 3 poglavja 2 zakona (2015:417) o dedovanju v čezmejnih položajih (*lagen om arv i internationella situationer*), s katerim je v švedsko pravo prenesena Haaška konvencija iz leta 1961 o koliziji zakonov glede oblike oporočnih razpolaganj, vsebuje posebne določbe v zvezi s formalno veljavnostjo oporoke. Oporoko je treba šteti za veljavno, če izpolnjuje zahteve glede oblike po pravu kraja, v katerem jo je oporočitelj sestavil, ali po pravu kraja, v katerem je imel oporočitelj stalno prebivališče, ali države, katere državljan je bil, ob sestavi oporoke ali ob smrti. Razpolaganje z nepremičnim premoženjem je prav tako treba šteti za formalno veljavno, če izpolnjuje zahteve glede oblike po pravu kraja, v katerem je nepremičnina. Enaka pravila se uporabljajo tudi za preklic oporoke. Preklic je prav tako treba šteti za veljaven, če izpolnjuje zahteve v zvezi z obliko takega preklica po katerem koli pravu, po katerem je bila oporoka formalno veljavna.

3.8 Stvarne pravice

Na področju stvarnega prava kodificirana kolizijska pravila obstajajo le za nekatere primere v zvezi z ladjami in zrakoplovi, finančnimi instrumenti in nezakonito odstranjenimi predmeti kulturne dediščine ter za nekatere položaje, ki jih urejata nordijska konvencija o insolventnosti in uredba o insolventnosti. Učinke nakupa premičnega ali nepremičnega premoženja ali ustanovitve hipoteke na njem je treba v stvarnem pravu na primer določiti v skladu s pravom države, v kateri je premoženje ob nakupu ali ustanovitvi hipoteke. Navedeno pravo določa naravo stvarnih pravic, način vzpostavitve in prenehanja stvarnih pravic, kakršne koli formalne zahteve, ki morda veljajo, in pravice, ki so s posamezno stvarno pravico podeljene zoper tretje osebe. Glede tujih pravic zavarovanja je bilo v sodni praksi določeno, da bi moral prodajalec, če je ob vzpostavitvi pravice zavarovanja vedel, da bo premoženje preneseno na Švedsko (in pravica zavarovanja na Švedskem ni bila veljavna), namesto tega pridobiti zavarovanje, ki bi izpolnjevalo zahteve švedskega prava. Poleg tega se tuji pravici zavarovanja ne bi smel priznati pravni učinek, če je od prenosa premoženja na Švedsko pretekel določen čas. V takem primeru bo tuji upnik imel čas, da bodisi pridobi novo zavarovanje bodisi izterja dolg.

3.9 Insolventnost

V uredbi o insolventnosti iz leta 2015 so določena pravila, ki urejajo pravo, ki se uporablja v zvezi z drugimi državami članicami Evropske unije (razen Dansko).

V zvezi s tistimi nordijskimi državami, za katere se uredba o insolventnosti iz leta 2015 ne uporablja, obstajajo posebne določbe o pravu, ki se uporablja, ki temeljijo na nordijski konvenciji o insolventnosti iz leta 1933 in ki so bile v švedsko pravo prenesene z zakonodajo, sprejeto leta 1981 (vendar pa se v zvezi z Islandijo uporabljajo določbe zgodnejše zakonodaje iz leta 1934). Splošno pravilo nordijske konvencije o insolventnosti je, da mora postopek zaradi insolventnosti v državi pogodbenici (državi, v kateri poteka postopek zaradi insolventnosti) zajemati tudi premoženje, ki pripada dolžniku in je v drugi državi pogodbenici. Praviloma je treba za zadeve v zvezi s takim premoženjem, kot sta pravica dolžnika, da nadzoruje svoje premoženje, in vprašanje, kaj je treba vključiti v stečajno maso, uporabiti pravo države, v kateri poteka postopek zaradi insolventnosti.

Razen zgoraj navedenih pravil večina švedskega mednarodnega insolvenčnega prava ni določena v zakonodaji. Temeljna predpostavka je, da se uporablja pravo države, v kateri poteka postopek zaradi insolventnosti (*lex fori concursus*). To med drugim pomeni, da se bo pri švedski insolventnosti švedsko pravo uporabljalo tako za sam postopek kot tudi za vse druge zadeve, povezane z insolvenčnim pravom.

Zadnja posodobitev: 30/03/2021

Strani in jeziki držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.